

kerk aan het Westeinde van de Hoogstraat (een tijdlang is ze ook door de Merchant adventurers, behorend tot de Church of England, als bedehuis gebruikt) in 1548 eigendom van de stad was en dat ze toen enige tijd als opslagplaats voor buskruit in gebruik is geweest, vandaar de naam boshuis ⁶⁷).

Wij staan nu voor de vraag; hoe uit deze gegevens een geheel te maken.

Het waarschijnlijkst lijkt het dat de oude nederzetting van vissers aan het Rode zand een eigen kapel had aan het Westeinde, vroeger direct aan het open water van de Maas gelegen. Deze was een filiaal van de kerk van Hillegersberg, gewijd aan St. Pieter, de patroon van de vissers. Ernaast lag het St. Pietershuisje, waar volgens Kortebant mogelijk oudtijds de accijns op de vis, de zogenaamde St. Pieterspenning, moest worden betaald ⁶⁸).

In 1508 wordt voor het eerst de naam van de Zevenslapers in verband met de kapel genoemd: op het altaar is een vicarie, aan hen gewijd, gevestigd. Maar namen van kerken, kapellen en kloosters hebben vaak een taai leven en zo is het goed mogelijk dat de kapel in de volksmond niettemin de St. Pieterskerk of -kapel bleef heten. Na de Reformatie is de leegstaande en vervallende kapel – als preekkerk nutteloos op zo korte afstand van de St. Laurenskerk – enige tijd als opslagplaats van buskruit gebruikt.

De slotkapel van Bulgersteyn, die mogelijk aan St. Andreas was gewijd, is (zoals het kasteel zelf) in de zestiende eeuw van geen betekenis meer geweest. In de institutieregisters wordt ze, in tegenstelling tot de kapellen van Weena en Honingen, niet genoemd. In 1514 hebben de erfgenamen van heer Jan de Witte hun rechten op de kapel met erf verkocht aan de stad. Toen in 1558 nog eens een vicaris werd aangesteld ging het alleen om een beneficium zonder eraan verbonden missen.

Na de reformatie is de kapel gesloopt⁶⁹).

EEN TERUGBLIK

De parochie Rotterdam zoals we die in de zestiende eeuw kennen, met de St. Laurens als de enige kerk in het centrum en slechts enkele kapellen daarnaast, toont ons het eindstadium van een ontwikkeling waarvan de sporen voor een groot deel zijn uitgewist. Alleen nog uit enkele restanten zoals een oude naam, een oud gebruik, een oude aanduiding op een kaart is iets van de geschiedenis te reconstrueren. De reconstructie laat dan wat betreft de Middeleeuwen een